

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 3.10.2017
COM(2017) 573 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Spodbujanje naložb s prostovoljno predhodno oceno vidikov javnega naročanja
za velike infrastrukturne projekte**

1. UVOD

Glavna prednostna naloga EU so delovna mesta, rast in konkurenčnost, kar pomeni spodbujanje naložb na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Namen tega sporočila je pomagati javnim organom pri čim učinkovitejšemu upravljanju velikih projektov javnega naročanja, ne glede na to, ali se ti financirajo s sredstvi EU ali ne, da bi se optimizirala vrednost za davkoplačevalce, zagotovila visokokakovostna infrastruktura ter čim bolj povečala število delovnih mest in rast. V ta namen bo Komisija upravljala mehanizem treh stebrov, da bi tem javnim organom pomagala pri uporabi pravil EU o javnem naročanju.

Evropska komisija je od začetka svojega mandata novembra 2014 naložbe postavila v ospredje z uvedbo naložbenega načrta za Evropo. Ta vključuje Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI), ki z javnimi poroštvi privablja in zagotavlja zasebne naložbe v večje projekte, njegov cilj pa je mobilizirati 315 milijard EUR do sredine leta 2018. Za uspeh načrta je ključno, da se odpravijo ovire za naložbe, doseže večja regulativna predvidljivost in zagotovi tehnična pomoč za naložbene projekte.

Evropska komisija se je leta 2016 zaradi dobrih rezultatov načrta v zgodnji fazi odločila, da bo podaljšala njegovo trajanje, povečala njegovo zmogljivost ter ga izboljšala z okrepitevijo tehnične pomoči in odpravo ovir za naložbe na enotnem trgu¹. Predlog za Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI 2.0)² bo pomagal močno spodbuditi gospodarstvo EU. Namen sklada EFSI ni le povečati skupne vrednosti mobiliziranih naložb na vsaj 500 milijard EUR do konca leta 2020, ampak tudi izboljšati njegovo geografsko pokritost ter okrepiti njegovo uporabo v manj razvitih regijah in regijah v prehodu. To je ključno za prihodnje ustvarjanje delovnih mest, rast in konkurenčnost v Evropi.

Istočasno Instrument za povezovanje Evrope (IPE) podpira povezljivost EU na področju prometa, energije in telekomunikacij, saj financira projekte v vseevropskem omrežju. Od leta 2014 je bilo iz tega instrumenta do zdaj vloženih 25 milijard EUR, tako da so skupne naložbe v infrastrukturo v EU znašale približno 50 milijard EUR.

Poleg privabljanja zasebnih naložb je bistvena tudi čim bolj učinkovita in uspešna uporaba javnega naročanja. Javno naročanje predstavlja približno 14 % BDP EU, javni organi pa vsako leto zanj namenijo več kot 2 bilijona EUR denarja evropskih davkoplačevalcev. Vendar potencial javnega naročanja za spodbujanje delovnih mest in rasti ni v celoti izkoriščen.

Postopki javnega naročanja zagotavljajo, da lahko nosilec projekta primerja različne ponudbe in izbere najbolj primerno ter tako doseže najboljše razmerje med kakovostjo in ceno. Poleg tega vzpostavljajo zaupanje v podjetjih glede predložitve ponudb, saj se izbira izvajalca opravi na podlagi pravične obravnave in pod enakimi pogoji. Vendar pa se javno naročanje pogosto izvede brez potrebnih spretnosti in znanj ter tehničnega in popolnega postopkovnega znanja³.

¹ COM(2016) 581.

² COM(2016) 597; 2016/0276 (COD).

³ Sporočilo „Izpopolnitev enotnega trga: več priložnosti za prebivalstvo in gospodarstvo“, COM(2015) 550, točka 3.2.

Številni obsežni infrastrukturni projekti se ne izvedejo po načrtih. Proračuni se pogosto ne upoštevajo in se presežejo. Načrtovanje in izvajanje pogosto trajata precej dlje, kot je prvotno predvideno⁴.

Razlogov za to je več: negotovost glede ravni in načina financiranja, nepopolno ali površno vrednotenje potreb ter spreminjajoči se gospodarski in politični pogoji. Pomembni so tudi zahtevnost in trajanje postopkov javnega naročanja skupaj z napakami v postopkih in pomanjkljivostmi sistemov javnega naročanja v nekaterih državah članicah⁵.

Številni čezmejni projekti, ki odpravljajo infrastrukturne vrzeli med državami članicami, se zaradi morebitnih razlik med nacionalnimi zakonodajnimi okviri soočajo z dodatnim izzivom. Čeprav je bila večina pravil na področju javnega naročanja usklajena na ravni EU, direktive o javnem naročanju omogočajo prožnost na nacionalni ravni.

To je treba spremeniti. To sporočilo vsebuje nekaj ključnih elementov, ki bodo prispevali k tej spremembi. Kot je napovedano v sporočilih „Strategija za enotni trg“⁶ in „Evropa spet vlaga“⁷, Komisija uvaja tridelni mehanizem za velike strukturne projekte, da bi javnim organom zagotovila jasnost in smernice ter jim pomagala pri izmenjavi in sprejetju dobrih praks. To bo pripomoglo k izboljšanju učinkovitosti nacionalnih izdatkov, kar je bistveno za sprostitev celotnega potenciala za naložbe v Evropi.

Ta pobuda je eden od stebrov strategije Komisije za izboljšanje učinkovitosti javnega naročanja in povečanje njegove strateškosti, s čimer se spodbujajo konkurenčnost, delovna mesta in rast.

Predhodni mehanizem je del svežnja o javnem naročanju, ki vključuje sporočilo o strategiji javnega naročanja „Uspešno izvajanje javnega naročanja v Evropi in za njo“ ter priporočilo Komisije o profesionalizaciji javnega naročanja: „Vzpostavitev arhitekture za profesionalizacijo javnega naročanja“. Istočasno se začenjajo posvetovanja o osnutku smernic o javnem naročanju na področju inovacij, da bi se podprla uveljavitev novih in bolj trajnostnih rešitev za naše družbe.

Kadar javno naročanje ni skrbno načrtovano, ogroža javne naložbe

Večje mesto je nujno potrebovalo nov nestanovanjski objekt. Zasebni izvajalec je predlagal izgradnjo potrebne zgradbe. Javni organi in izvajalec so pred začetkom del sklenili najemno pogodbo za zgradbo. Najemna pogodba, sklenjena brez vsakršnega povabila k oddaji ponudb, je vsebovala podrobne zahteve javnih organov glede zgradbe.

Komisija je na podlagi pritožbe državljana sklenila, da bi bilo treba za projekt, ker so zanj veljala pravila EU o javnem naročanju, objaviti povabilo k oddaji ponudb. Organi mesta so morali prekiniti najemno pogodbo, saj bi jih EU v nasprotnem primeru kaznovala. Hkrati je zasebni izvajalec zoper njih vložil odškodninski zahtevak zaradi prekinitve najemne pogodbe.

Organi bi se lahko z uporabo predlaganega mehanizma izognili pravnim težavam in bi

⁴ V skladu s študijo Benta Flyvbjerga „What You Should Know About Megaprojects, and Why: An Overview“ (Kaj morate vedeti o megaprojektih in zakaj: pregled), 2014, se pri devetih od desetih takih projektov preseže proračun ali rok.

⁵ Za nekatere države članice so te pomanjkljivosti izpostavljene v okviru evropskega semestra za leto 2017, in sicer v poročilih o državah (https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_sl).

⁶ COM(2015) 550.

⁷ COM(2016) 359.

2. PROSTOVOLJNI PREDHODNI MEHANIZEM

Nacionalni organi in naročniki imajo možnost, da mehanizem prostovoljno uporabijo za zastavljanje vprašanj⁸⁹ Komisiji in prejmejo oceno¹⁰ združljivosti projekta¹¹ z regulativnim okvirom EU, preden izvedejo pomembne ukrepe, na primer objavijo povabilo k oddaji ponudb za glavna gradbena dela v zvezi s projektom, podpišejo mednarodni sporazum ali se odločijo, da bodo uporabili postopek s pogajanjem brez predhodne objave.

Nacionalni organi in naročniki, ki se ukvarjajo z obsežnimi in zlasti čezmejnimi projekti, lahko ta mehanizem uporabijo, ko in če se zdi to potrebno ali koristno. To bo pomagalo pri zmanjšanju tveganja, da pride do zamud in prekoračitve stroškov zaradi težav pri postopkih javnega naročanja.

Mehanizem bo pomagal pri razvoju dobrih praks v okviru prenovljenega in posodobljenega evropskega okvira javnega naročanja, sprejetega leta 2014¹². To je lahko zlasti pomembno za koncesije, za katere prvič v celoti velja usklajena ureditev EU.

Mehanizem naj bi se uporabljal za vse vrste infrastrukturnih projektov, zlasti v prometnem in energetskem sektorju, IKT in sektorju nestanovanjske gradnje¹³. Na splošno je na voljo nad določenimi pragovi¹⁴. Poleg tega lahko država članica Komisijo zaprosi za uporabo mehanizma za kakršne koli infrastrukturne projekte nižje vrednosti, za katere meni, da so zelo pomembni zanj in/ali EU kot celoto¹⁵, na primer projekte skupnega interesa na področju vseevropskih omrežij.

Mehanizem bo analiziral vprašanja, izpostavljena v okviru evropskega okvira javnega naročanja. Obstoječih nacionalnih mehanizmov za predhodno preverjanje ali podporo ne nadomešča, ampak jih dopolnjuje. Organi držav članic so pristojni za nacionalno razsežnost javnega naročanja, vsak projekt pa bo moral upoštevati nacionalno

⁸ Za podporo lahko zaprosijo le organi, ki sodelujejo pri projektu. O njem morajo predložiti specifične informacije in le oni lahko pojasnijo vprašanja, ki jih zadevajo. Odvisno od posebne narave posameznega projekta in zadevne države članice so lahko ti organi ministrstvo, pristojno (na nacionalni ali regionalni ravni) za sektor, v katerem se razvija projekt, nacionalni organi za javno naročanje ali naročniki.

⁹ Vprašanja in obvestila se lahko pošljejo v katerem koli uradnem jeziku EU.

¹⁰ Mnenja, ki jih službe Komisije izrazijo v oceni, za Komisijo ali za tiste, ki uporabljajo mehanizem, niso pravno zavezujoča in ne posegajo v razlago ustreznih pravil, ki jo poda Sodišče Evropske unije.

¹¹ Projekt je skupek gradenj, blaga in storitev, ki so potrebni za izgradnjo in upravljanje velike infrastrukture, naroči pa ga lahko eden ali več naročnikov. Obsega lahko na primer razvoj dela linearne prometne infrastrukture, kot je več sosednjih odsekov avtoceste za povezavo dveh vozlišč, ali pa zajema en sam projekt energetske infrastrukture, kot je izgradnja elektrarne in njena priključitev v nacionalno omrežje.

¹² Reforma iz leta 2014 je obsegala Direktivo 2014/24/EU o javnem naročanju, Direktivo 2014/25/EU o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, in Direktivo 2014/23/EU o podeljevanju koncesijskih pogodb. Rok za prenos se je iztekel 16. aprila 2016.

¹³ Ta mehanizem se ne uporablja za velike okvirne sporazume, ki zajemajo več manjših projektov.

¹⁴ Predlagani pragovi so opredeljeni na podlagi analize infrastrukturnih projektov, ki so bili na portalu Tender Electronic Daily (TED) objavljeni v obdobju 2010–2015. Njihov namen je osredotočiti mehanizem na najpomembnejše naložbene projekte na področju infrastrukture v EU in za njo.

¹⁵ Službe Komisije bodo po prejetju zahtevka ocenile njegovo dopustnost in državo članico obvestile o pogojih za njegovo sprejetje.

zakonodajo, vključno s pravom Unije, kot je primerno. Za odločanje o morebitnem sporu so pristojni sodišča ali organi za pravno varstvo v državah članicah.

Preden je Komisija vzpostavila mehanizem, se je z nacionalnimi organi, strokovnjaki za javno naročanje, poslovnimi organizacijami, nosilci projektov in drugimi zainteresiranimi stranmi obsežno posvetovala o njegovi uporabnosti in različnih parametrih. Zainteresirane strani so na splošno podprle predlagani mehanizem in navedle, da so pripravljene uporabljati različna orodja. Številne so predlagale razširitev njegovega področja uporabe in znižanje praga. Povzetek rezultatov odprtega javnega posvetovanja je objavljen¹⁶.

Pomoč, ki se zagotovi prek mehanizma, bo dopolnila obstoječe mehanizme podpore, kot so Evropsko svetovalno vozlišče za naložbe (EIAH), skupna pomoč pri pripravi projektov v evropskih regijah (JASPERS) in Evropski strokovni center za javno-zasebna partnerstva (EPEC). Ti mehanizmi se uporabljajo le za projekte, ki imajo korist od finančne podpore Evropske komisije ali Evropske investicijske banke ali pa so osredotočeni na sektorje, ki so do te podpore upravičeni, ter se ne osredotočajo celovito na vprašanja in postopke v zvezi z javnim naročanjem. Glavna vloga programa JASPERS je na primer zagotavljati pomoč, dokler se projekt ne predloži za oceno za financiranje EU. Center EPEC javnim organom pomaga le, kadar načrtujejo realizacijo projektov prek javno-zasebnih partnerstev, s poudarkom na zagotavljanju sredstev in financiranju. Ne pomaga pri izbiri najprimernejšega modela javnega naročanja in ne zagotavlja strokovnega znanja za projekte, razvite na drug način. Prostovoljni predhodni mehanizem bo med izvajanjem projekta zagotovil specifično in namensko podporo pri vseh vprašanjih v zvezi z javnim naročanjem. Zagotavlja celovito pomoč, ki dopolnjuje sveženj ukrepov, ki je na voljo državam članicam.

S kombinacijo orodij, od katerih ima vsako svoje posebne značilnosti, bodo organi držav članic in nosilci projektov znatno izkoristili obstoječe strokovno znanje na področju velikih infrastrukturnih projektov.

Projekti, ki se financirajo v okviru sklada EFSI ali drugih instrumentov EU, kot je Instrument za povezovanje Evrope, bodo imeli korist od mehanizma poleg podpore Evropskega svetovalnega vozlišča za naložbe. Številni od teh so infrastrukturni projekti, kot so projekti obnovljive energije (npr. polja vetrnih elektrarn) in projekti za posodobitev prometnih omrežij. Sklad EFSI se uporablja tudi za izboljšanje socialne infrastrukture. Za uspeh teh projektov je lahko bistveno uspešno obravnavanje vprašanj v zvezi z javnim naročanjem.

Komisija je v zvezi z naložbenim načrtom za Evropo napovedala¹⁷, da bo ustanovila eno samo ekipo za naložbeno politiko, v okviru katere bodo sodelovale vse pristojne službe Komisije, da se bodo lahko hitro in učinkovito ocenili veliki infrastrukturni projekti. Prvi koraki za ustanovitev te funkcije so že sprejeti. Predhodni mehanizem bo prispeval k temu okviru ter se bo s to širšo funkcijo združil in jo podprl, ko bo postala popolnoma operativna. V pripravi sta tudi presoja¹⁸ in javno posvetovanje¹⁹, da bi se ugotovilo, kateri dodatni ukrepi bi lahko nosilcem projektov koristili pri izvajanju čezmejnih projektov in drugih projektov TEN-T.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9021&lang=sl.

¹⁷ COM(2016) 359; COM(2016) 581; COM(2016) 764.

¹⁸ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3272163_sl.

¹⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_sl.

3. STRUKTURA PROSTOVOLJNEGA PREDHODNEGA MEHANIZMA

Mehanizem bo imel tri sestavne dele:

- i. **službo za pomoč uporabnikom,**
- ii. **mehanizem obveščanja in**
- iii. **mehanizem za izmenjavo informacij.**

Ti sestavni deli se lahko uporabljajo neodvisno drug od drugega za vsak projekt.

3.1. Služba za pomoč uporabnikom

Nacionalnim organom in naročnikom bo na voljo služba za pomoč uporabnikom, ki jim bo svetovala, odgovarjala na vprašanja in pojasnila posebna vprašanja v zvezi z javnim naročanjem v zgodnji fazi priprave odločitev v zvezi z javnim naročanjem. Služba za pomoč uporabnikom bo na voljo za projekte s skupno ocenjeno vrednostjo vsaj 250 milijonov EUR²⁰.

Pri čezmejnih projektih lahko pomembno prispeva k razumevanju posledic različnih morebitnih rešitev.

Nacionalni organi lahko s službo za pomoč uporabnikom stopijo v stik glede posebnih vprašanj, s katerimi se soočajo pri pripravi načrta javnega naročanja za projekt. Ta vprašanja bi se lahko na primer nanašala na:

- veljavni pravni okvir EU, ki ureja projekt, direktivo o klasičnih javnih naročilih ali direktivo o gospodarskih javnih službah, direktivo o koncesijah itd.;
- pogoje za izključitev iz direktiv;
- postopke javnega naročanja, ki se bodo izvedli, in njihove posebne značilnosti;
- merila za izbor in dodelitev;
- vključitev okoljskih, socialnih in inovacijskih vidikov;
- izvedbo skupnega javnega naročanja na podlagi člena 39 Direktive 2014/24/EU.

Služba za pomoč uporabnikom bo po potrebi svetovala ves čas trajanja projekta, na primer o vprašanjih, povezanih s postopkom oddaje naročila ali možnosti spremembe obstoječih pogodb. Vendar bo treba vsako podrobno oceno širšega načrta javnega naročanja ali njegovih posebnih vidikov izvesti v okviru mehanizma obveščanja. Veljali bodo pogoji mehanizma obveščanja.

Vsa vprašanja bo treba predložiti prek namenskega elektronskega sistema na naslovu: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>. Elektronski sistem bo obravnaval vse izmenjave informacij, morebitna nadaljnja vprašanja in odgovore Komisije. Uporabniki lahko prek tega sistema predložijo dodatna vprašanja ali Komisijo pozneje obvestijo o projektu. Komisija bo tako lahko sledila razvoju projekta.

²⁰ Država članica lahko Komisijo zaprosi za uporabo mehanizma za kakršne koli infrastrukturne projekte nižje vrednosti, za katere meni, da so zelo pomembni zanj in/ali EU kot celoto, na primer projekte skupnega interesa na področju vseevropskih omrežij. Komisija bo po prejetju zahtevka ocenila njegovo dopustnost in državo članico obvestila o pogojih za njegovo sprejetje.

Komisija si bo prizadevala, da na vprašanja odgovori²¹ v enem mesecu. Po potrebi lahko zahteva dodatne informacije, ki so pomembne za analizo, v tem primeru se bo rok za odgovore podaljšal

Ko bo zahtevek zaključen, bo anonimizirana različica vprašanj in odgovorov objavljena na spletišču predhodnega mehanizma²². Vse zaupne in poslovno občutljive informacije bodo odstranjene v sodelovanju z zadevnim naročnikom²³. To bo naročnikom omogočilo, da se učijo iz številnih primerov, predloženih Komisiji, tudi za projekte, ki niso neposredno upravičeni do pomoči v okviru mehanizma.

Prihodnja izgradnja železniške proge – pomoč službe za pomoč uporabnikom

Naročnik razmišlja o najboljši rešitvi v zvezi z javnim naročanjem za izgradnjo nove železniške proge, dolge 150 kilometrov. Lahko bi enkrat ali večkrat stopil v stik s službo za pomoč uporabnikom, in se na primer pozanimal:

- Kako je treba razviti javno-zasebno partnerstvo, ki bo zgradilo in upravljalo železnico? Ali je treba za predvideno porazdelitev tveganj uporabiti postopke javnega naročanja na področju gospodarskih javnih služb ali pa bo projekt spadal na področje direktive o koncesijah?*
- Če zadevna država razmišlja o podpisu mednarodnega sporazuma, ki zajema izvajanje projekta, ali bi bili postopki javnega naročanja s tem sporazumom izvzeti iz področja uporabe direktiv?*
- Kako bi bilo najbolje oblikovati in voditi konkurenčni postopek s pogajanji? Kako bi bilo mogoče zmanjšati število kvalificiranih kandidatov, povabljenih k sodelovanju v postopku itd.?*
- Kako bi v projekt najbolje vključili cilje zelenega in inovativnega javnega naročanja, ki upošteva socialna merila?*

Če železniška proga povezuje dve državi, bi se s službo za pomoč uporabnikom lahko stopilo v stik tudi:

- da se zahteva pojasnilo glede sporazuma, ki ga morata skleniti naročnika, da bi lahko izvedla skupno javno naročanje;*
- da se pojasni veljavna ureditev javnega naročanja, kadar želita dve državi članici ustanoviti skupni subjekt za izvedbo projekta.*

Če je treba pogodbo o izvedbi javnega naročila po podpisu spremeniti, bi lahko organ predložil vprašanja v zvezi s pogoji, pod katerimi bi bilo mogoče zadevne pogodbe spremeniti. To bi mu pomagalo pri odločanju, ali je sprememba mogoča brez novega preglednega postopka javnega naročanja.

²¹ Glej opombo 10.

²² Glej opombo 10.

²³ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije velja za vse dokumente, ki jih pripravi ali prejme Komisija, in dokumente v njeni lasti.

3.2. Mehanizem obveščanja

Po sprejetju odločitve o tem, kako se bo projekt izvedel z vidika javnega naročanja, bodo imeli nacionalni organi in/ali naročniki, ko dosežejo napredek pri pripravi potrebne razpisne dokumentacije²⁴, možnost, da Komisijo obvestijo o načrtu javnega naročanja za infrastrukturne projekte, katerih skupna ocenjena vrednost presega 500 milijonov EUR²⁵. Službe Komisije bodo nato pripravile oceno²⁶, v kateri bodo izrazile svoje mnenje o skladnosti načrta javnega naročanja s pravili EU o javnem naročanju, kar pa ne bo vplivalo na morebitno prihodnjo pravno razlago ali presojo.

Služba za pomoč uporabnikom je na voljo za posebna vprašanja, mehanizem obveščanja pa obsega širši načrt javnega naročanja. Načrt javnega naročanja opredeljuje, kako se bo projekt izvedel z vidika javnega naročanja. Določa na primer, ali (i) se bo za projekt sklenila pogodba o izgradnji, pogodba o načrtovanju in izgradnji ali pogodba o načrtovanju, izgradnji in upravljanju, (ii) ali se bo projekt izvedel s številnimi ločenimi razpisi in kateri postopki javnega naročanja se bodo uporabili ter (iii) kako se bo izvedlo javno naročanje za čezmejni projekt.

Nacionalni organi in/ali naročniki lahko Komisijo obvestijo o splošnem načrtu javnega naročanja in/ali sporočijo posebna vprašanja, ki so odločilnega pomena za celotni projekt. V tem primeru bi morali jasno opredeliti specifične elemente, ki jih je treba oceniti.

Pri večini velikih infrastrukturnih projektov se uporabi več povabil k oddaji ponudb. Da bi se zagotovili učinkovita obravnava in enostavna uporaba mehanizma, bodo organi morda želeli opozoriti na posebna vprašanja, povezana z enim od razpisov, vendar Komisije ne bi smeli obveščati o vsakem posameznem povabilu k oddaji ponudb.

Pri izvajanju projektov je običajna praksa, da se pogodbe o izvedbi javnega naročila spremenijo, da odražajo spremembe prvotnih pogojev. Take spremembe odpirajo zapletena pravna vprašanja, čeprav so v direktivah o naročanju že zagotovljene smernice in pojasnjeni pogoji za take spremembe. Nacionalni organi in/ali naročniki lahko Komisijo zato obvestijo tudi o predlogu posebnih sprememb javnega naročila.

Načrti javnega naročanja se lahko v nadaljevanju projekta sčasoma spremenijo. Nacionalni organi lahko Komisijo obvestijo o vseh bistvenih spremembah predhodnega obvestila, ki bi lahko vplivale na rezultat ocene, npr. spremembi postopka javnega naročanja iz standardnega v izrednega.

Prihodnja izgradnja železniške proge – obvestilo Komisiji

Organi so se odločili, da bodo projekt izgradnje železniške proge razdelili na tri odseke, od katerih bo vsak dolg približno 50 kilometrov. Zanje bodo razpisali ločene razpise za izgradnjo in vzdrževanje na podlagi okvira za javno naročanje na področju javnih gospodarskih služb.

Organi želijo preveriti, ali je ta pristop v skladu s pravili EU o javnem naročanju, in o tem

²⁴ Ustrezno orodje za pojasnitev vprašanj ali postavljanje vprašanj v zvezi s temi odločitvami je služba za pomoč uporabnikom.

²⁵ Glej opombo 20.

²⁶ Glej opombo 10.

načrtu obvestijo Komisijo. To obvestilo bo moralo vsebovati informacije o postopkih javnega naročanja, ki se bodo uporabili za dodelitev javnih naročil za vse tri sklope, o načrtovanju postopka javnega naročanja, predvidenem časovnem okviru, oglaševanju in postopku obveščanja itd.

Naročnik lahko navede posebna vprašanja, ki jim je treba nameniti posebno pozornost, kot je opredelitev meril za dodelitev v tehničnih specifikacijah za prvi segment.

Če namerava naročnik spremeniti pogodbo o izvedbi javnega naročila, bo morda želel prejeti oceno služb Komisije, da je njegov načrt v skladu s pravili EU. V tem primeru bi lahko o tej spremembi obvestil Komisijo.

3.2.1. Postopek obveščanja

Nacionalni organi in naročniki (organi, ki pošljejo obvestilo) uporabijo standardni obrazec, ki mu priložijo dokazila. Struktura standardnega obrazca je priložena k temu sporočilu.

V obrazcu bo treba poleg projekta in organa, ki pošilja obvestilo, navesti informacije o načrtu javnega naročanja za celotni projekt, ki so potrebne za analizo. Te informacije vključujejo:

- vsebino projekta;
- vrednost projekta;
- sodelujoče organizacije (naročnik/naročniki itd.);
- različne faze projekta;
- navedbo, ali naj bi projekt financirala EU;
- navedbo, ali je bil projekt predložen nacionalnemu pristojnemu organu v odobritev;
- načrtovanje postopka javnega naročanja;
- pogoje, zaradi katerih je treba spremeniti pogodbo o izvedbi javnega naročila, če je predmet obvestila sprememba navedene pogodbe.

Organi, ki pošljejo obvestilo, bodo lahko naložili tudi dokumente, ki so po njihovem mnenju pomembni za analizo. Vendar bi morali predložiti le informacije, potrebne za oceno.

Komisija in organ, ki pošlje obvestilo, bosta po potrebi ostala v stikih, da se pojasnijo vidiki obvestila.

Organi, ki pošljejo obvestilo, bodo v ta namen uporabili namenski elektronski sistem, ki se uporablja tudi za službo za pomoč uporabnikom (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>). Sistem bo zagotovil varnost, potrebno za predložitev in obdelavo podatkov.

3.2.2. Odgovor Komisije

Pristojne službe Komisije bodo na podlagi predloženih informacij svoje mnenje o združljivosti načrta javnega naročanja za projekt z zakonodajo EU na področju javnega naročanja ali o posebnih vprašanjih, na katera so opozorili nacionalni organi, zagotovile

v dopisu. Predložile bodo tudi oceno morebitnih posebnih vprašanj, navedenih v obvestilu.

Ta ocena ne bo vključevala mnenja služb Komisije o skladnosti ukrepa z določbami prava EU, ki se ne nanašajo na javno naročanje. Ocena služb Komisije bo vedno temeljila na predloženih informacijah in pogojih, ki veljajo ob pripravi ocene.

Komisija si prizadeva, da bi odgovor pripravila v treh mesecih od datuma prejema obvestila. Če od nacionalnih organov zahteva dodatne informacije, velja pravilo o začasnem odlogu.

Komisija bo zadevne organe pozvala tudi, naj za mehanizem za izmenjavo informacij predložijo dokumente, povezane s projektom, in sicer po potrebi in kadar bodo na voljo. Vse zaupne in poslovno občutljive informacije bodo ustrezno obravnavane in odstranjene v sodelovanju z zadevnimi organi²⁷.

3.3. Mehanizem za izmenjavo informacij

Mehanizem za izmenjavo informacij je orodje za upravljanja znanja, ki ga bodo uporabljali nacionalni organi in naročniki. Njegov cilj je ustvariti referenčne skupine podobnih projektov kot sredstva za izmenjavo izkušenj. Uporabljal se bo tudi kot platforma za izmenjavo različnih vidikov, povezanih s projekti, kot so vrsta postopka javnega naročanja, faze projekta, težave pri izvajanju projekta itd.

To orodje bo v začetni fazi zajemalo dva sestavna dela: splošno dostopno podatkovno zbirko, ki vsebuje vse ustrezne informacije, ter platformo, na kateri lahko zainteresirane strani izmenjajo svoja mnenja in informacije. Oba elementa bosta na voljo na začetku leta 2018.

3.3.1. Struktura, vir in dostopnost podatkovne zbirke

Podatkovna zbirka bo vsebovala različne vrste dokumentov, povezanih s postopki javnega naročanja za velike infrastrukturne projekte. Ti vključujejo razpisno dokumentacijo, dokumente o organizacijski strukturi projekta, pogodbe, smernice o nekaterih vrstah postopkov, posebne informacije o čezmejnih projektih in sodbe Sodišča. Komisija bo upravljala podatkovno zbirko in naložila dokumente, ki so v njeni lasti ali pa so jih predložile države članice in/ali nosilci projektov.

Nacionalni organi in naročniki se spodbujajo, naj Komisiji predložijo informacije o obsežnih infrastrukturnih projektih, ki so se že izvedli ali se izvajajo. Podatkovna zbirka bo svojo vlogo informacijskega orodja za nacionalne organe najbolje izpolnila, če bo od samega začetka vsebovala informacije o projektih, ki so se že v celoti izvedli.

Podatkovna zbirka bo ob registraciji splošno dostopna. Mehanizem za izmenjavo informacij bo zato koristil tudi nosilcem zasebnih projektov in naročnikom, ki razvijajo projekte, katerih vrednost ne dosega veljavnega praga za uporabo službe za pomoč uporabnikom in mehanizma obveščanja.

²⁷ Glej opombo 23.

Informacije, ki jih organi predložijo v okviru postopka obveščanja, bodo v podatkovni zbirki na voljo le s soglasjem zadevnega organa. Kar zadeva druge informacije, morajo države članice zagotoviti, da so občutljive informacije odstranjene²⁸.

Dokumenti se lahko predložijo v katerem koli uradnem jeziku EU. Podatkovna zbirka bo vključevala možnost strojnega prevajanja. Povezana bo z drugimi podobnimi pobudami, kot je center znanja in učenja v okviru programa JASPERS.

3.3.2. Platforma

Medsebojne razprave so eno najučinkovitejših orodij za učenje in razvoj. Komisija bo zato poleg podatkovne zbirke vzpostavila informacijsko platformo, da bi olajšala neposredno izmenjavo informacij in izkušenj med tistimi, ki sodelujejo pri razvoju velikih infrastrukturnih projektov v EU. Platforma bo ob registraciji na voljo strokovnjakom v EU. Omogočala bo oblikovanje podskupin za razpravo glede na vrsto projekta ali vprašanje v zvezi z javnim naročanjem. Te skupine so lahko odprte ali zaprte, tj. dostopne le članom, ki začnejo razpravo.

4. ZAKLJUČEK

Predhodni mehanizem ni enkraten ukrep. Gre za del novega partnerstva, ki ga je Komisija predlagala z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter med njimi. Neposredno je povezan s poglobitnim ciljem, da javno naročanje postane bolj strateško orodje. Uspeh tega mehanizma bo odvisen od tega koncepta partnerstva in obširne uporabe predlaganih orodij v državah članicah. Nacionalni organi so pozvani, naj dejavno spodbujajo mehanizem ter čim bolje in ustrezneje izkoristijo pomoč, ki jo ta ponuja.

Ta ukrep je bil razvit s posebnim poudarkom na potrebah zainteresiranih strani, izraženih v javnem posvetovanju ali ob drugih priložnostih. Ker se lahko potrebe zainteresiranih strani sčasoma spremenijo, bo Komisija spremljala in ovrednotila uporabo predhodnega mehanizma. Ovrednotila bo tudi, ali je orodje zagotovilo učinkovito podporo. Presoja se bo izvedla, ko bodo orodja popolnoma operativna 24 mesecev ali prej, če bo primerno in potrebno. Na podlagi teh elementov se bodo orodja po potrebi prilagodila.

²⁸ Glej opombo 23.

Priloga I

Standardni obrazec

Identifikacijska vprašanja

Naslov projekta:	_____	Sektor:	_____
Naročnik:	_____	Država	_____
Organ, ki pošilja	_____	članica:	_____
obvestilo ⁱ :	_____	Kontaktne	_____
Skupni predvideni	_____	podatki:	_____
stroški:	_____		

To obvestilo se nanaša na:

☐ Nov projekt

☐ Spremembo pogodbe

Opis projekta

Opišite zadevne elemente projektaⁱⁱ:

Opišite načrt javnega naročanja za projektⁱⁱⁱ:

Za nove projekte

Opišite različne faze, v katerih se bo izvedlo javno naročanje ter predvideni datum začetka/časovni razpored postopkov za oddajo javnega naročila:

Navedite vprašanja, za katera želite, da jih ocenijo službe Komisije:

Za spremembo pogodbe o izvedbi javnega naročila

Opišite pogodbo, ki jo je treba spremeniti, in okoliščine za to^{iv}:

Dodatne informacije

Ali ste pri pristojnem nacionalnem organu pridobili mnenje o vidikih javnega naročanja v zvezi s tem projektom? Če je odgovor da, ga predložite.

☐ Ne

☐ Da

Naložite ustrezno gradivo.

Ali obvestilo vsebuje občutljive informacije? Če jih vsebuje, jih navedite.

☐ Ne

☐ Da

Dodatne informacije, pomembne za vprašanje:

Naložite ustrezno gradivo.

ⁱ Če se razlikuje od naročnika.

ⁱⁱ V opis vključite: cilje projekta, glavne zainteresirane strani, zagotavljanje sredstev in financiranje projekta, trenutno fazo projekta, osnovne tehnične informacije (zlasti zahteve glede funkcionalnosti) ter, če so na voljo, merila za ocenjevanje in socialne klavzule.

ⁱⁱⁱ Načrt javnega naročanja opredeljuje, kako se bo projekt izvedel z vidika javnega naročanja. Določa na primer, ali (i) se bo za projekt sklenila pogodba o izgradnji, pogodba o načrtovanju in izgradnji ali pogodba o načrtovanju, izgradnji in upravljanju, (ii) ali se bo projekt izvedel s številnimi ločenimi razpisi in kateri postopki javnega naročanja se bodo uporabili ter (iii) kako se bo izvedlo javno naročanje za čezmejni projekt.

^{iv} Opis bi moral vključevati tudi učinek morebitne spremembe na celotno vrednost pogodbe o izvedbi javnega naročila.